

No 268.

Kalendarzyk tygodniowy:

Gw. św. Klemensa P.
Piąt. św. Jana od Krzyża.
Sob. św. Katarzyny.
Niedz. św. Piotra M. P.
Pon. św. Wiryliusza.
Wt. św. Mawrota B.
Śr. św. Saturnina M.

Wschód słońca godz. 7 m. 38
Zachód słońca godz. 3 m. 55
Długość dnia godz. 8 m. 17
Ubytek dnia g. 8 m. 28

Cena proumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ — „ 50

Odniesienie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd M 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Czwartek, dnia 23 listopada 1911 roku.

Kontury: własny w Warszawie, ul. Meza M 32; w Fabianiszach s.p. Teodora Minke
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” przed tekstem 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

SALA KONCERTOWA Dzielna M 18. ♦ W poniedziałek dnia 27-go listopada r. b. odbędzie się drugi WIELKI KONCERT SYMFONICZNY

Warszawskiej Orkiestry Symfonicznej (Filharmonia) pod dyrekcją ZDZISŁAWA BIRNBAUMA. Solista ELI KOCHANSKI (wiolonczela). — Bilety wcześniej nabywać można w składzie fortepianów I. Kamienieckiego (Piotrkowska 90). — Szczegóły w afiszach. 3753

Teatr Popularny

Dzisiaj o 8 m. 15 w.

„Kobieta bez znaczenia”

w 4-ach aktach Wild'ego

Konstantynowska 16.

W piątek o 8 m. 15 w.

„Ulani ks. Józefa”

w 4-ach aktach ze śpiewami

BRÏSE DE MAI
MUGUET ULTRA-PERSISTANT
ED. PINAUD PARIS

1749

Koniec trójprzymierza.

Między rządem włoskim a Austro-Węgrami zakradły się nieporozumienia tak poważne, że trójprzymierze istnieje tylko z imienia i formalnie. — W ostatnich dniach bowiem do protestów Austro-Węgier przeciwko przenoszeniu wojny przez Włochy w inne części terytorjum tureckiego zaprotęstował także rząd niemiecki, i to zaprotęstował daleko ostrzej, niż Austro-Węgry. Grzeczność i względność bowiem nie leżą w naturze urzędników berlińskich, pochodzących nawet z najlepszego towarzystwa.

Kto chce zrozumieć sytuację, ten powinien pamiętać, iż Niemcom musi zależeć na utrzymaniu całości państwa tureckiego. Przedewszystkiem dlatego, że zarówno banki niemieckie, jak i kapitaliści niemieccy wsadzili w rozmaite przedsięwzięcia tureckie pod najrozmaitszą formą olbrzymią masę milionów. Można powiedzieć, nigdy i nigdzie kapitał niemiecki nie zaangażował się taką skalą, jak w Turcji.

Rozmaite koncesje kolejowe, górnicze, transportowe, bankowe, portowe, agrarne, finansowane w Niemczech w tej nadziei, że kapitał niemiecki znajdzie tam bardzo wysokie oprocentowanie, równocześnie zaś w samych przedsiębiorstwach znaczna ilość Niemców będzie miała stałe i spore źródło zajęcia. Następnie należy także wziąć pod uwagę i ten szczegół, że przemysł niemiecki, zwłaszcza przemysł żelazny i włókienny, wyrobił sobie w całej Turcji kolosalny i bardzo popłatny rynek zbytu, bardzo popłatny dlatego, że fabryki niemieckie mogą posyłać do Turcji towar znacznie gorszy, aniżeli do innych krajów. Stąd olbrzymi zysk. Wreszcie sam rząd niemiecki — aczkolwiek się z tem kryje — od szeregu lat pracował planowo nad możliwością wyko-

wej. Ma to być pas zaludnienia niemieckiego, poczynający się u wrót azjatyckich Konstantynopola w porcie Haidar-pasza, biegnący wzdłuż całej kolei bagdadzkiej i kończący się nad zatoką perską.

Tylko szczątki tego wielkiego planu są znane publicznie, lecz już z tych drobnych ułamków jest widocznym, jak dalece i jak daleko sięgają plany Niemiec, skoro myślą one nawet o nawodnieniu rozległych obszarów ziemi w Mezopotamji pomiędzy Eufratem i Tygrysem, obszarów, będących ongi najżyźniejszym kawałkiem ziemi i kolebka prastarej kultury — dzisiaj zaś wyschłą i spaloną od słońca pustynią.

Od ówczesnego wieku, niemal od samego początku panowania cesarza Wilhelma II czynniki decydujące w państwie niemieckim i w kapitale niemieckim dążą do zmienienia Turcji w drodze pokojowej na obiekt wyzysku dla Niemiec. By osiągnąć ten cel, godny zresztą pod względem materialnym do robienia wysiłków, — rząd niemiecki odpowiednio do tego prowadził przez szereg lat całą swoją politykę zagraniczną. Zdawało się też za czasów panowania Abdul-Hamida, że Niemcy są na najlepszej drodze do osiągnięcia tego celu. Dopiero rewolucja i detronizacja Abdul-Hamida pokrzyżowały po raz pierwszy plany niemieckie. Ale nawet i wtedy, po straceniu Abdul-Hamida z tronu, dyplomacja niemiecka, mająca w Konstantynopolu mnóstwo stosunków, umiała nawiązać potargane nici swoich wpływów i paraliżować wszystko co mogłoby psuć interes materialny i polityczny niemiecki.

Rzecz jasna, że Niemcy nie mogą patrzeć obojętnie na to, co Włochy wyrabiają z Turcją. Dopóki rząd włoski zamierzał poprzestać na zabiorze Tripolisu, odległej prowincji afrykańskiej, w gruncie rzeczy luźnie związanej z Turcją i nie przynoszącej jej korzyści materialnych, tak długo rząd niemiecki silił się na neutralność i obojętność, aczkolwiek w duchu wcale nie sprzyjał zamiarom włoskim. — Rzecz inna przecież, gdy rząd włoski celem zmuszenia Turcji do uznania aneksji Tripolisu postanowił zaatakować porty Turcji europejskiej i azjatyckiej. Taką wyprawa mogłaby stać się źródłem niesłychanie niebezpiecznych zakłóceń międzynarodowych i ostatecznie doprowadzić do rozbioru Turcji.

Na takim rozbiórze Niemcy straciłyby więcej, niż mogłyby zyskać.

Stąd protest Niemiec, stąd gniew Włoch, stąd rozluźnienie trójprzymierza.

Z prasy rosyjskiej.

Z powodu postawionego przez Radę ministrów wykupu kolei Warszawsko-Wiedeńskiej „Now. Wr.” zamieściło następującą wzmiankę.

„Piszą do nas z Warszawy, że na miejscu rozpoczęto się już przygotowanie do wykupu kolei Warszawsko-Wiedeńskiej; w wagonach osobowych zostały odśrubowane, przezornie dość cenne metalowe, obracające się tablice, z wypukłymi napisami; „Dla palących”. „Dla niepalących”, i t. d. Tablice te zastąpiono, nie przedstawiającymi żadnej wartości, — kartonowymi. Zdjęto również dobre termometry, zastępując je lichymi, drewnianymi.

Jeżeli rzeczy pójdą dalej w tym kierunku, to nikt nie może zareczyć, że ostatecznie nawet wagony pulmanowskie zostaną zastąpione przez stare, „trzyosiówki”, na których tylko przemalują numery.

W ostatnich czasach, może zupełnie wypadkowo, w tych pociągach, gdzie dawniej były dwa wagony I-ej i II-ej klasy, obecnie niewiadomo dlaczego, jest tylko jeden pulman i kilka starych odrapanych „trzyosiówek”.

Kto zareczy, że nie zostaną również zamienione wszelkiego rodzaju przyrządy sygnalizacyjne i aparaty telefoniczne na stare, które będą mogły funkcjonować zaledwie w chwili oddawania kolei?

A urządzenie stacji — co za obfite pole do żniwa?”

Cel tych wszystkich bezczelnych kłamstw — pisze „Gazeta Warszawska” — jest jasny. Dla „Now. Wrem.” działanie rządu jest jeszcze zbyt powolne, używa więc wszelkich sposobów, by wykazać konieczność pośpiechu. Sposoby te zaś są na wysokości pojęć moralnych pisma petersburskiego.

Musimy wyjaśnić „Nowemu Wremieni”, że nie wszędzie na kolejach kradną!

Towarzystwo „Uczelnia”.

Na zwołane wczoraj o godzinie 9 wieczorem w gmachu gimnazjum polskiego, ogólne zebranie roczne Towarzystwa „Uczelnia” przybyło dwadzieścia kilka osób.

Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. Konstantego Mogilnickiego, na przewodniczącego powołano adwokata przysięgłego p. Aleksandra Babickiego, który zaprosił na asesora pp.: d-ra Stanisława Bartoszewicza, Józefa Sachsa, a na trzymającego pióro d-ra Bronisława Handelsmana.

Odczytał sprawozdanie zarządu „Uczelni” p. Leon Kozmiński.

Rok sprawozdawczy 1911 jest piątym od czasu otwarcia gimnazjum polskiego w Łodzi, a pierwszym, w którym wypuszczono abiturientów ze szkoły; z tej racji przede wszystkim zajęto się wyjednanem praw do przyjmowania ich do wyższych zakładów naukowych za granicą. Starania zarządu wspólnie z dyrektorem szkoły zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem co do uniwersytetów i politechnik w Austrii a jest nadzieja, że i Szwajcarskie oraz Belgijskie szkoły otworzą dostęp dla naszej młodzieży.

Ażeby zyskać prawidłowy rozwój szkoły zarząd „Uczelni” poczynił kroki, mające na celu otrzymanie koncesyi na własne imię.

W ostatniej chwili otrzymano zawiadomienie kuratora okręgu naukowego warszawskiego, że ministeryum zgodziło się na udzielenie koncesyi Towarzystwu „Uczelnia” na prowadzenie i utrzymanie 8-klasowego gimnazjum.

Naczelnym kierunkiem szkoły pozostawał w roku ubiegłym w ręku p. Graczyka, przy udziale którego zarząd „Uczelni” starał się zorganizować możliwie doborowy personel nauczycielski. Na skutek prośby p. Kujawskiego zarząd „Uczelni” użył gościny w gmachu szkolnym kursom technicznym wieczornym. Gmach więc szkolny użyty na wieczorne wykłady tak pożądanego w naszych stosunkach szerzenia wiedzy technicznej. Posiedzenia zarządu „Uczelni” odbyły się kilka razy z udziałem członków rady pedagogicznej w celu debatowania nad podniesieniem poziomu moralnego i umysłowego szkoły. Ogółem zarząd „Uczelni” od ostatniego ogólnego zebrania miał 13 posiedzeń.

Z powodu wyjazdu z Łodzi jednego z członków zarządu przyszedło o przyjęcie obowiązków członków tegoż pp.: Żelazowski i Świerczewski, którzy od maja r. b. prace nad prowadzeniem szkoły przyjęli. Pragnąc rozwinąć zamilowane do śpiewu i muzyki, zakupiono fortepian do użytku uczniów.

Postanowiono powiększyć gabinety: fizyczny, chemiczny, oraz bibliotekę.

Sprawozdanie z działalności gimnazjum polskiego wykazuje, że rok szkolny 1910/11 rozpoczęto posiedzeniem rady pedagogicznej w dniu 25 sierpnia, na którym ułożono plan egzaminów. W dniu 5 września, po nabożeństwie w kościele św. Krzyża nastąpiło poświęcenie gmachu w obecności uczniów, rodziców, rady pedagogicznej i opiekuńczej. Lekcje rozpoczęły 6 września.

W roku sprawozdawczym znajdowało się 217 chrześcijan i 96 żydów, czyli razem 313 uczniów. Posiedzeń plenarnych i klasowych rada pedagogiczna odbyła 24. Pogadank literackich w roku bieżącym było 3. Staraniem szkoły odbył się wieczór literacki imienia Mickiewicza, na którym uczniowie odegrali fragmenty „Dziadów” i wykonali odpowiednie utwory na instrumentach muzycznych.

Wieczór rozpoczął prof. Chmielewski odpowiednią pogadanką. Urządzono wycieczkę podmiejską do Julianowa. Utworzono stałe komisje przedmiotowa i biblioteczna. Uporządkowano biblioteki uczniowską i nauczycielską. Wprowadzono w roku sprawozdawczym do klasy VII i VIII po jednej godzinie gramatyki języka polskiego i historii literatury greckiej oraz rzymskiej.

Z odczytanego przez skarbnika, p. Pawła

3077-42

Hertza, sprawozdania z obrotów pieniężnych zarządu Towarzystwa „Uczelnia” za rok 1910/11, dowiedziano się, że w chwili rozpoczęcia piątego roku szkolnego Towarzystwo rozparządzało sumą 11,227 rb. 96 kop.; w roku sprawozdawczym wpłynęło 80,793 rb. 60 kop., mianowicie: z wpisów za I półrocze 12,184 rb., za II półrocze — 15,097 rb.; ze składek członków i ofiar 3,000 rubli; z procentów 512 rb. 60 kop. (do kasy Banku Handlowego); u skarbnika znajdowało się 3,390 rb. 84 kop. (ze składek, ofiar dorywczych, legat b. p. Ignacego Poznańskiego), u sekretarza 521 rb. 80 kop. (wpisy), czyli łącznie z funduszem pierwotnym 45,933 rb. 70 kop. Z sumy tej wydatkowano na utrzymanie gimnazjum polskiego 34,540 rb. 92 kop.; pozostało zatem na następny rok szkolny 1911/12 — 11,392 rb. 78 k.

W roku sprawozdawczym członków rzeczywistych było 167 na 5,368 rb.; popierających — 45 na 248 rb. 80 kop.

Liczba uczniów w I półroczu wynosiła 343, w II — 318. Każdy uczeń kosztował „Uczelnie” 102 rb. 1 kop., płacił zaś „Uczelni” 84 rb. 12 kop., czyli Towarzystwo dokładało do każdego ucznia 17 rb. 89 kop.

Obecnie liczba wychowanców gimnazjum przedstawia się, jak następuje: w klasie wstępnej 34, w I — 69, w II — 49, w III — 51, w IV — 48, w V — 35, w VI — 24, w VII — 16 i w VIII — 12, razem — 338

Ogólne zebranie zatwierdziło powyższe sprawozdanie, jak również i budżet na rok 1911/12, przewidujący w wydatkach 34,524 rb., w dochodach 34 000.

Z pośród wniosków, będących przedmiotem dyskusji notujemy ważniejsze. P. Sachs, uważając, że „Uczelnia” nie powinna dokładać do nauki uczniów, że w teraźniejszych warunkach z ofiarności publicznej korzystają i ludzie zamożni, których dzieci kształcą się w gimnazjum, stawia wniosek, aby podnieść wpisy szkolne, a następnie, zbadawszy niezamożność uczniów, uwalniać ich od wpisów.

P. Paweł Hertz proponuje utworzenie komisji, która zbadała, kto może płacić za dzieci większe kwoty i kogo można zapisać na członka „Uczelni.”

Wobec wyrażonego przez p. Sachsa życzenia, aby przeznaczać specjalne sumy na pomoce naukowe, jak ulepszenia laboratorium fizycznego, chemicznego i t. p., — pan Hertz objaśnia, że zorganizowana z pośród członków rady opiekuńczej komisja zbada potrzeby i zajmie się wprowadzeniem w możliwie szerszym zakresie pomocy naukowych.

P. Lewin zwraca uwagę, że w budżecie nie figuruje komorne za lokal (które wynosi 10,000 rubli), uwzględniając tę sumę, koszt utrzymania ucznia wyniósłby nie 132 ruble, lecz o wiele więcej.

Protestują przeciw podwyższeniu wpisów uczniowskich, pp. Babicki i Mogilnicki, gdyż wpisy teraźniejsze są wysokie, wielu nie może płacić i tej sumy.

Adwokat Stożkowski proponuje ustanowić jeden ogólny podwyższony wpis dla uczniów wszystkich klas, inni znów, aby stworzyć dodatkowe opłaty na pomoce naukowe.

P. Lewin utrzymuje, że podniesienie wpisów byłoby niebezpiecznym dla szkoły, która mogłaby znaleźć się bez dostatecznej liczby uczniów.

Po ożywionej dyskusji przewodniczący pod-

dał pod głosowanie wniosek dotyczący podniesienia wpisów.

Większością głosów wniosek ten upadł. Natomiast zebrani oświadczyli się za tem, aby przeprowadzić gorącą agitację w celu zjednywania członków z pośród zamożnych rodziców dzieci korzystających z nauki w gimnazjum.

Sprawę tę przekazano zarządowi „Uczelni.”

Na wniosek dr. Handelsmana uchwalono, aby zarząd rozważył sprawę urządzenia kursów dla abiturientów, pragnących otrzymać maturę w zakładach rządowych.

Na miejsce ustępujących większością głosów wybrani zostali do zarządu pp.: Zenon Kon i Konstanty Mogilnicki.

Obecnie zarząd stanowią będą pp.: dr. Józef Koliński, Paweł Hertz, Leon Kozmiński, Józef Lewin, dr. Stanisław Skalski, M. Berlinerblau, A. Heiman, Antoni Żelazowski, Czesław Świerczewski, Kazimierz Rossmann, Zenon Kon i Konstanty Mogilnicki; jako zastępcy — pp.: Samiewski, Więckowski, Werner, Gajewicz i Handelman.

(a)

Kursy Techniczne — przedziałniotwa, tkactwa, farbiarstwa i apretury W. KUJAWSKIEGO. Informacje i zapisy w kancelarii od 8—10 wieczorem. Nowo-Cegielniana 2. 3071r

Sobotni Wielki koncert „Lutni”.

Barcewicz, Dygas, Arkawinówna... wszystko jednego wieczoru, za jakichś parę — jak je Prus nazywa — idealików usłyszeć, rozkoszować się potęgą i pięknnością prawdziwego artysty — ten tylko nie zechce, kto już prawdziwie nie może”.

Tak sobie pomrukują melomani łódzcy, śpiesząc do Grzegorzewskiego lub do „Lutni” po zakup biletu na wielki jej koncert sobotni.

Już to przyznać należy, że „Lutnia” łódzka rzadko urządza większe koncerty ku krzywdzie naszej, bo zaledwie parę razy do roku, ale zato każdy koncert, jej sumptem urządzony, nosi na sobie cechy wielkiego smaku i poczucia artystycznego. Nie szczędzi kosztów i pracy, by członków swoich i miłe zawsze widzianych gości, sympatyzujących z „Lutnią”, uraczyć czemś niezwykłym, a prawdziwie pięknym.

Przypomnijmy sobie choćby ostatni jej koncert i czary, rzucane na nas śpiewem chóru lwowskiego.

Sobotni koncert nie darmo również nosi nazwę Wielkiego, bo wielki artystem swoim.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Miływoja. Jutro Dochrosława.

TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Kobieta bez znaczenia” Wildego. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. Jutro „Ułani ks. Józefa”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

POGADANKA. Dziś (w lokalu Stow. naucz. chrz. Konstantynowska 5) p. Szpilewski będzie miał pogadankę przyrodniczą. Początek o godz. 8 wieczorem.

KLUB RZEMIESLNICZY. Dziś w lokalu Klubu p. Jaa Kirsztot odczyta referat p. t. „Brak młodych sił w rzemiośle żydowskim i przyczyny tegoż”.

„ODEON”. (Przełaz 2) Dziś o godz. 4 po poł. Tow. „Wiedza” urządza przedstawienie kinematograficzne dla młodzieży.

MUZEUUM NAUKI I SZTUKI (Zielona 8), otwarte codziennie od g. 4 pp. do 10 w.; w niedziela i święta od g. 12 w poł. do 10 w.

KRONIKA.

(a) Rosyjskie Tow. eksportowe w Moskwie zwraca uwagę moskiewskich i łódzkich fabrykantów na Argentynie, jako rynek zbytu wyrobów manufakturowych.

Przemysł przetwórczy dotychczas jeszcze tam jest nieznaczny, więc popyt na wwożone wyroby manufakturowe jest ogromny. Przeszedłszy przez ręce średnich kupców i rozlicznych handlujących, towar nadechodzi tutaj po bajecznie zwiększonej cenie; powiększenie to dla towaru bawełnianego dochodzi do 80%, dla wełnianego nawet 120%, względnie do cen rynku europejskiego. Takie wysokie ceny może utrzymać tylko bogata miejscowość, jak Argentyna, gdzie zdolność kupca ludności jest nadzwyczaj wielka. Oto wwozowe na rachunek nabywcy. Koszty przewozu jednego pu-

DOSTAĆ MOŻNA WSZĘDZIE

KALODONT

NIEZBĘDNY

Krem i Elikser do zębów

zbadany przez urzędy lekarskie.

Wiedeń 3 czerwca 1887 r. i Paryż 3 kwietnia 1890 r.)
Przy użyciu zęby pozostają czyste, białe i zdrowe.

da manufaktury z Moskwy do Buenos Ayres przez New-Port—Hamburg oblicza się na 2 rb. kop. 20; lwią część tego wydatku pada na pośrednictwo rosyjskich dróg żelaznych i Towarzystw żeglugi parowej.

Do wyrobów manufakturowych rosyjskich, które mogą znaleźć w Argentynie największy zbył, należą bawełniane tkaniny moskiewskich i łódzkich fabrykantów, jak również towar na ubrania tych dwóch centrów przemysłowych. Znaczny zbył mogłyby znaleźć wyroby płócienne, wełniane, a głównie półwełniane.

Rosyjskie Tow. eksportowe uważa za konieczne dla nrzeczywistnienia:

1) powiększenie zwrotu cła za wyroby bawełniane; 2) ustanowienie zwrotu cła na wyroby wełniane i sukienne towary wagi większej niż jeden funt w 2 kwadratowe arszyny; 3) ustanowienie zwrotu cła na półwełniany towar i 4) ustanowienie zwrotu cła na białinę i towar na ubrania.

(h) Brak gotówki w ostatnich czasach daje się mocno odczuwać w handlu i przemyśle. Jak twierdzą wtajemniczeni w obroty oddziału banku państwa w Łodzi, znajduje się w tej instytucji za 4 i pół miliona rubli wekali protestowanych. Dowód to dość wymowny.

Dla braku gotówki bardzo wiele tkalni i przedsiębiorni pracuje tylko 4 dni w tygodniu, zmniejszając tem samem zarobek robotnika.

Ten zaś, nie przewidując kryzysu, jeżeli miał rubla zaoszczędzonego, porwany gorączką budowlaną, włożył oszczędności w kupno placu i budowę, zapożyczył się u swych kolegów, których teraz nie jest w stanie spłacić, kiedy i na nich przyszła ciężka chwila wskutek zmniejszenia zarobków.

Na brak gotówki złożyły się: nieurodzaj w Cesarstwie, ograniczenie kredytu żydom, ciepła zima, i włożenie gotówki w budowlę i place, w czasach gorączki budowlanej.

Kryzys ten, jak przewidują, potrwa do połowy stycznia r. p.

Niewesoło więc kończy się rok 1911.

(a) O dyplomy dentystów. Policya łódzka wręczyła 9 dentystom akty oskarżenia przesłane przez izbę skarbową moskiewską, zarzucające zajmowanie się praktyką na mocy fałszywych dyplomów.

Jak wiadomo, w Smoleńsku przed kilku miesiącami wykryto fabrykę fałszywych dyplomów na dentystów. Na czele tej organizacji stali: starszy lekarz powiatowy Edward Rutkowski, młodszy lekarz Smoleńka Romuald Rutkowski, lekarz cyrkulowy Korneliusz Kowrein, referent gubernialnego komitetu lekarskiego Leonid Sepiechin i urzędnicy biurowi Mikołaj Popow i Lucyan Borczewski.

Osoby w różnych punktach Rosji mieszkające były pośrednikami w tej sprawie.

Zamieszanych jest około 400 osób, z których 9 mieszka w Łodzi.

Akt oskarżenia obejmuje 70 drukowanych arkuszy. Władza prokuratorska wezwała 300 świadków. Sprawa rozpatrywana będzie wkrótce w moskiewskiej izbie sądowej dokąd przybędą oskarżeni ze wszystkich stron Rosji. Tymczasem znajdują się na wolności za kaucyą.

(x) Buch chorych Buch chorych w szpitalu dla chorób zakaźnych i gorączkowych za tydzień ubiegły przedstawia się jak następuje:

W dniu 13 listopada r. b. było chorych na ospę 27, w tygodniu sprawozdawczym przybyło 10, wypisało się 9, zmarło 3, pozostało na kuracji w dniu 20 listopada r. b. chorych 25; na szkarlatynę było chorych 10, przybył 1, wypisało się 5, pozostało na kuracji 6; na różę było chorych 4, przybył 1, wypisało się 2, pozostało na kuracji 3.

Ogółem w dniu 13 b. m. było chorych 41, przybyło 12, wypisało się 16, zmarło 3, pozostało na kuracji w dniu 20 b. m. chorych 34

(x) Zgon. W Częstochowie zmarł wczoraj w nocy s. p. Tytus Michałowski, urzędnik fihu banku warszawskiego. S. p. Tytus syn znanego lekarza, pracował czas dłuższy w Łodzi i pozostał tu najsympatyczniejsze wrażenie wśród towarzyszy pracy. Przeniesiony do Częstochowy, niedługo się cieszył nową posadą. Ciężka choroba przed 10 miesiącami położyła go do łóżka, z którego nie wstał.

Zmarły pozostawił po sobie w Łodzi brata, Antoniego, wice dyrektora „Lutni“ i siostrę, panią Lipińską.

(x) Małżeństwa mieszane Centrum Rady państwa wyraziło życzenie, aby do izb prawodawczych wniesiony został projekt o małżeństwach mieszanych.

(x) Nagroda. Nagrodę w Wilnie za pracę o Grunwaldzie, o czem wzmiankowano w sobotnim numerze „Rozwoju“ otrzymał p. Kowalewski a nie Kowalski.

(a) Plany zatwierdzone. Wydział techniczny rządu gubernialnego piotrkowskiego zatwierdził plany na budowlę następujące:

Szai Rosenbluma na 3-piętrowy dom z dwiema piętrowymi oficynami i przebudową okien i drzwi w trzypiętrowym domu murowanym przy ulicy Średniej № 2/329; Chaima Wajntrauba na 3-piętrowy dom mieszkalny, z oficynami przy ul. Dzielnej № 45/1210; Józefa Kozmińskiego na 3-piętrowy dom i budynki gospodarcze przy ulicy Grodzkiej; Jakóba Windermana i Lewka Laskowskiego na budowę rezerwoaru na wodę w 8-piętrowym domu przy ulicy Szkolnej № 2; Alberta Boemego na urządzenie w gmachu Stow. majstrów tkackich przy ulicy Przejazd № 1, na pierwszym piętrze kinematografu; Józefa Szymczaka na parterową murowaną oficynę przy ulicy Petersburkiej № 35/1034.

(x) Ze szkoły rzemiosł przy łódz. chrześcij. T-wie dobr. Poważne wydatki potrzebne do rozwoju racjonalnej nauki rzemiosł wśród chłopców ubogich, jacyby bez pomocy społeczeństwa nauki tej przyswoić sobie nie mogli; dalej potrzeba przygotowania do walki z losem i ku pożytkowi przemysłu całych mas młodych ludzi, zmuszają komitet szkoły do zanieśienia prośby do łódzkiej publiczności, ażeby zechciała poprzeć dwie zabawy urządzone dla przysporzenia środków materialnych do prowadzenia szkoły.

a) W dniu 3 grudnia r. b. w sali koncertowej, znana w całej Europie przedstawicielka kultu tańca starogreckiego p. Artemis Colonna, o której talentcie rozpisuje się szeroko cała prasa europejska, wraz z pierwszym barytonem wielkiej opery San Carlo w Neapolu p. Irnerio Constantini, dadzą przedstawienie z przeznaczeniem dochodu na rzecz szkoły rzemiosł.

b) W dniu 20 stycznia r. p. komitet szkoły urządza doroczny bal na dochód szkoły (w sali koncertowej). Bal ten, mający tradycyę z lat dawnych, jest jednym z głównych źródeł dochodu szkoły dlatego komitet najprzejmiej prosi, by mając na względzie dobro oświaty w dniu tym inne instytucye i towarzystwa raczyły zabaw nie urządzać, ażeby nie odejść od poparcia dobrej sprawy oświatowej.

Komitet szkoły

(a) Egzaminy na drogistów. W wydziale lekarskim, przy rządzie gubernialnym piotrkowskim przed osobną komisją składało egzamin na stopień drogistów kilkunastu kandydatów. Złożyło egzamin 7 osób, w tej liczbie 5 żydów z Łodzi.

(x) Z Chóru Samowego przy kościele Św. Józefa. W niedzielę 26-go b. m. w kościele Św. Józefa odprawiona zostanie uroczysta Sama ku uczczeniu Św. Cecylii patronki muzyki. W czasie Mszy Św. chór pod batutą swego dyrektora p. St. Laferskiego wykona z towarzyszeniem orkiestry „Wielką Mszę Witta“ i kantatę na na cześć Św. Cecylii Ks. Gruberskiego.

Członkowie Chóru mają się zebrać o godzinie 10-tej punktualnie w lokalu, przeznaczonym na lekcye przy kościele.

Nabożeństwo rozpocznie się punktualnie o godz. 11-tej.

(x) Ze stow. majstrów fabrycznych,

W sobotę dnia 25 bież. mies. ruchliwy komitet zabaw przy Stow. Majstrów fabr. gub. Piotrkowskiej, urządza zabawę taneczną urozmaiconą różnemi mespodziankami dla członków i ich rodzin oraz zaproszonych gości, w lokalu własnym Nowy Rynek nr. 6. początek o godz. 8¹/₂ wiecz.

(x) Wieczór taneczny. Towarzystwo śpiewacze „Dzwon“, istniejące przy kościele „Przemienienia Pańskiego“ w nadchodzącą sobotę t. j. dnia 25 listopada r. b. urządzi w sali teatralnej przy tymże kościele wieczór taneczny dla członków swych i wprowadzonych gości. Początek o godz. 8 wieczorem.

(x) Konkurs szachowy. Redakcyja „Tygodni-

ka Ilustrowanego“ ogłasza konkurs dla autorów polskich na kompozycyę zadania szachowego w 2 posunięciach.

Zadanie ma być oryginalne, nigdzie nie ogłoszone prostą (nie samomat) dwuchodówką.

Opatrzono godłem zadanie ze szczegółowem rozwiązaniem winno być napisane wyraźnie i bez poprawek.

Imię, nazwisko i adres autora mają być podane w zamkniętej kopercie, oznaczonej tem samem, co i zadanie godłem.

Termin nadsyłania zadań wyznacza się do dnia 1 marca 1912 roku.

Po wyłączeniu nieodpowiednich zadań pozostałe będą pod godłami publikowane w „Tygodniku“.

Nie później, niż w ciągu czterech miesięcy po ogłoszeniu zadań, ujawniony będzie wyrok sądziego arbitra, którego obowiązki przyjął p. Józef Zabiński.

Nagród wyznacza się pięć: 15, 12, 8, 6 i 4 ruble. Oprócz tego zadania mogą być odznaczone wzmiankami zaszczytnymi.

Gdyby ogłoszonych zadań znalazło się mniej niż 25, to czwarta nagroda przyznana nie będzie gdyby zaś było ich mniej niż 20, to znieśiona zostanie i piąta nagroda.

Nazwiska autorów nagrodzonych i odznaczonych będą ogłoszone w „Tygodniku Ilustrowanym“ — koperty pozostałych autorów ulegną zniszczeniu.

Przesłanie nagród nastąpi bezzwłocznie po ogłoszeniu rezultatu konkursu.

Posylki należy adresować do redakcyi „Tygodnika Ilustrowanego“ w Warszawie, Zgoda 12, nadmienając na kopercie: „Szachy — Konkurs zadań“.

(x) Ze sportu. W ubiegłą niedzielę zakończono ostatecznie gry o mistrzostwo piłki nożnej m. Łodzi, a ostatnia gra odbyła się między Łódzkim Klubem sportowym a „Victorią“. Przebieg gry był bardzo interesujący, jakkolwiek przewagę zupełną uzyskała drużyna Ł. K. S. W pierwszej połowie znajdowała się piłka przeważnie pod bramką „Victorii“, a tylko dobrej grze bramkarza tego klubu przypisać należy, że już w pierwszej połowie nie padło kilka bramek dla Ł. K. S. Atak Ł. K. S. doskonale zgrany i rozstrzygający grę, wyróżniał się dodatnio z pośród reszty członków Ł. K. S.

W drugiej połowie zdecydowała się „Victoria“ przejść zupełnie do obrony i gra przestała być interesująca. Wszystkie strzały Ł. K. S. odbijała obrona. W 25 ej minucie padł pierwszy goal dla Ł. K. S., a wkrótce potem przyznał sędzia p. Szlosser karny rzut dla Ł. K. S. „Victoria“, niezadowolona z orzeczenia sędziego, zesłała z boiska, wobec tego sędzia odgwiżdżał grę i ogłosił rezultat 2 : 0 na korzyść Ł. K. S.

Postępek ten oceniła należąco zebrana licznie publiczność, oklaskując członków Ł. K. S. Zaznaczyć trzeba, że Ł. K. S. wybił się w ostatnim czasie na czoło drużyn łódzkich, a zwycięstwo Ł. K. S. nad tegoroczną drużyną „Newcastle“ w stosunku 6 : 2, świadczy pochlebnie o ciągłym rozwoju tej drużyny.

W najbliższą niedzielę, t. j. 26 b. m., rozegra Ł. K. S. swój ostatni mecz w tym sezonie z reprezentacyjną drużyną warszawskiego Koła sportowego „Warszawianką“.

(a) Z łódzkiego komitetu giełdowego. Na prezesa łódzkiego komitetu giełdowego wybraany został dr. Alfred Grohman, na miejsce p. Oskara Kindlera, który zmuszony był zrzec się mandatu, gdyż, mieszkając stale w Pabianicach gdzie zaabsorbowany jest różnorodnemi zajęciami, rzadko mógł uczestniczyć w zwoływanych posiedzeniach komitetu.

(a) Rekruci. Wszyscy popisowi tegorocznego poboru, którzy otrzymali tak zwane przejściowe świadectwa, powinni stawić się w piątek rano do łódzkiego naczelnika wojennego (Pańska 1) w celu sprawdzenia i wyznaczenia miejscowości ich służby w pułkach.

(a) Zawieszenie wypłat. W tych dniach, jak nas informują w sferach miarodajnych, zawiesiły wypłaty następujące firmy łódzkie:

Holdszuer, branża bawełniana, pasywa 150 tys. rubli; Szykier i Gustfrajnd handlująca konfekcyą damską, pasywa 70 tys. rubli; Perlberg i Ska, prowadząca handel towarami kamgarnowemi, pasywa 60 tys. rubli; Rosenthal i Gesund-

heit, sprzedająca konfekcję damską, pasywa 60 tys. rubli.

Według „Commerciauta” zawisły wyplaty: w Tomaszowie firma manufaktura „Wolk i Goldberg”, istniejąca od 1906 roku, pasywa wynosi 200 tys. rubli. Przyczyna — nieoczekiwany pożar.

W Białej Cerkwi, gubernii kijowskiej firma „Chaim Mordko Sandier i S-ka”. Pasywa obliczają na 40 tys. rubli. W Ekaterynodarze firma „Jan Diadkin”, pasywa 35 tys. rubli.

W Dunajewcach gubernii podolskiej „Tow. Ch. T. Wysocki i M. Szwalbain”, pasywa 30 tys. rubli. Zaproponowano wierzycielom 50 pr. przyrzeczeniem części gotówką, część krótkoterminowymi weksłami. Niektórzy wierzyciele zgadzają się na to.

(a) **Kradzieże na kolejach.** Zarząd kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, wobec częstych kradzieży towarów, polegających na zamianie wysyłanego w skrzyniach wartościowego towaru na szmata lub kamienie, co naraża kolej na poważne niebezpieczeństwo, ogłosił przed kilku miesiącami, że przeznacza 10,000 rubli nagrody temu, kto wykryje sprawców systematycznych oszustw.

W tych dniach pomocnik 4 cyrkulu policyjnego, będący zarazem pomocnikiem naczelnika wydziału śledczego p. Kisielewicz, na podstawie otrzymanych wskazówek wykrył organizację oszustw, dopuszczających się tego przestępstwa na kolei Wiedeńskiej i Łódzkiej.

Dotychczas aresztowano 6 uczestników. Aresztowanych umieszczono w wydziale śledczym policji łódzkiej.

(a) **Falszowane wino szampańskie.** W lokalu przy ulicy Długiej wykryto falszowane wino szampańskie, które wyrabiał niejaki Bialek. Dokonana w laboratorium miejskim analiza wykazała, że B. do starych butelek, pozostałych po winie szampańskim oryginalnym, wlewał falsyfikaty win musujących i puszczał je w sprzedaż jako oryginalne szampańskie.

Bialek pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

(a) **Kasa asysekcyjna powstaje przy Stowarzyszeniu wzajemnej pomocy pracowników handlowych m. Łodzi.** Celem kasy jest udzielanie pomocy rodzinom, pozostałym po zmarłych uczestnikach kasy.

Kasa zacznie funkcjonować przy 250 zapisanych uczestnikach. Liczba członków kasy nie jest ograniczona.

Deklaracje i wpisowe przyjmuje kancelarya Stowarzyszenia w godzinach biurowych.

(a) **Sprawy policyjne.** Z rozporządzenia gubernatora piotrkowskiego, pomocnicy komisarzy I cyrkulu policyjnego p. WL. Kaczanowski i V cyrkulu p. Lewita — przeniesieni zostali do wydziału śledczego jako pomocnicy naczelnika tegoż wydziału.

Pełniący obowiązki pomocnika naczelnika wydziału śledczego p. Kisielewicz powrócił na stanowisko pomocnika komisarza 4 cyrkulu policyjnego.

(x) **Nieludzki majster.** Oddział pabianicki Związku zawodowego pracowników piekarskich przysłał nam wiadomość o następującym fakcie: Czeladnikowi, mającemu 52 lata wieku, zdarzyło się upuścić na podłogę dwa bochenki chleba. Na ten widok pan majster tak ciężko pobił winowajcę, że nieborak zachorował obłężnie.

Skarcenie to odbyło się w obecności nietylko innych czeladników, ale i publiczności.

W otrzymanym przez nas zawiadomieniu są wymienione imiona i nazwiska zarówno pana majstra jak i czeladnika. Nie drukujemy ich w nadziei, że niniejsza wzmianka wystarczy popędliwemu człowiekowi do opamiętania się i zdobycia zimniejszej krwi, niezbędnej kierownikowi interesu.

(a) **Falszywe starubówki.** We Włocławku, jeden z włocławian, sprzedających jabłka, zgłosił się do kasy oszczędnościowej przy oddziale banku państwa ze starubówką.

Banknot okazał się falszywym i włocławianina aresztowano.

Sledztwo wykryło, że starubówka pochodzi od D. zamieszkałego w Łodzi. Zarządzono natychmiast w jego mieszkaniu rewizję i aresztowano.

Aresztowany tłumaczy, że dostał banknot od jakiegoś kupca łódzkiego, którego nie może wskazać.

(d) **Zamknięcie fabryki.** Zarząd fabryki pod firmą „Goldberg i Schacht, przy ulicy Cegielińskiej nr. 66” zawiadomił robotników, że z powodu braku pieniędzy, fabryka zostaje zamknięta na czas nieokreślony.

(x) **Osobiste.** Bawi w Łodzi p. Sielski, kapelmistrz orkiestry straży ogólnowej warszawskiej, która zamierza dać jeden koncert w Łodzi Jutro rano p. Sielski powraca do Warszawy.

(h) **Drobny ogień.** Wczoraj, o godzinie pół do 8 wieczorem, wezwano straż ogólną do domu nr. 39, przy ul. Piotrkowskiej, gdzie paliła się helka pod podłogą. Po zerwaniu części podłogi przez toporników 2 go oddziału straży ogólnowej ochotniczej, ogień ugaszono.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu dnia wczorajszego między innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległy 3 osoby.
— Wczoraj na ul. Zgierskiej nr. 24 obok przystanku tramwajowego apostrożono leżącego człowieka; był nim leśk Hojnoch, handlarz, lat 31, przybyły ze Strzykowa do Zgierza za chlebem, w zupełnym wyczerpaniu sił z głodu. Zaopiekowali się nim współwyznawcy.

(d) **Rabunek.** Onegdaj wieczorem do piwiarni Estery Goldschlak, przy ul. Aleksandrowskiej nr. 120, weszło dwóch młodych ludzi. Zobaczywszy, że w piwiarni, oprócz G., niema nikogo, jeden z nich zażądał wydania pieniędzy G. odpowiedziała, że pieniędzy niema. Wtedy jeden z nich pozostał na straży, drugi zaś wszedł za bufet, sraabował z szufladki 10 rb. Dokonawszy rabunku, kazali sobie przyszykować na drugi dzień jeszcze 60 rb., poczem zbiegli.

(d) **Kradzieże.** Onegdaj w nocy nieznanli złodzieje, wylamawszy drzwi i okno, dostali się do fabryki Jew-sieja Esteyna, skąd skradli wstążki, wartości 600 rubli. O kradzież tę podejrzany jest jeden z byłych robotników, który zbiegł Odszukaniem go zajęła się policja.

(a) — Z mieszkania Małgorzaty Urhańskiej, przy ul. Targowej nr. 47, nieznanli złodzieje skradli obawie i ubranie, wartości 180 rb.

(a) **Dom Towarzystwa muzycznego w Radogoszcu.** P. Rajnhold Hilszer uzyskał pozwolenie władzy na budowę w Radogoszcu piętrowego domu dla miejscowego Towarzystwa muzycznego.

(a) **Nowe zakłady przemysłowe.** Piotrkowski rząd gubernialny udzielił pozwolenia p. Robertowi Hau na budowę w osadzie Nowe Bałuty przy ul. Golca pod nr. 85, przędzalni, pończoszarni i farbiarni.

(a) **Naczelnikiem powiatu łaskiego** gubernator warszawski mianował urzędnika charkowskiego rządu gubernialnego radcę koleg. barona Apollona Rausz von Traubeberga.

(a) **Wypadek na kolejce zgierskiej.** Budowa drugiego toru na kolejce Zgierskiej prowadzona była pod koniec pospiesznie. Mimo to na znacznej przestrzeni nie podbito dotąd płaskiem podkładów i nie obrukowano szyn na przejazdach, co nawet było przyczyną wypadku.

Późnym wieczorem na budowie szpitala żydowskiego dla obłąkanych w Radogoszcu, wieszono belki żelazne. Na przejeździe przez linię kolejki jeden z wozów ugrzązł pomiędzy szynami i konie w żaden sposób nie mogły go wyciągnąć.

Nagle z ciemności wylenił się pociąg, wpadł całym pędem na wóz, odrzucił go z linii i połamał, lecz zarazem przód wagonu się wygiął a jeden stopień odpadł.

Pasażerowie doznali tylko silnego wstrząśnienia.

(a) **Cyrk A. Balickiego,** po kilkotygodniowym pobycie w Zgierzu wyjechał wczoraj do Łęczycy.

(a) **Kara administracyjna.** Gubernator piotrkowski skazał mieszkańca Zgierza Józefa Frontczaka za nożownictwo na jeden miesiąc aresztu.

(x) **Pożar.** Onegdaj o godzinie 10 wybuchł pożar we wsi Doły pod Łodzią w zabudowaniach kolonisty Józefa Mikinko. Na ratunek pospieszył pierwszy oddział straży ochotniczej i straż miejska. Po dwugodzinnych zabiegach pożar ugaszono.

Splonęła stodoła i pół obory. Ani budynki ani krescencya nie były asekurowane. Pożar powstał z podpalenia. Mikinko poniósł znaczną stratę.

(a) **Pożary w okolicy.** Onegdaj w majątku Beldów, powiatu łódzkiego, własności Władysława Wężyka, z niewiadomej przyczyny spaliła się stodoła, wraz z umieszczoną w niej młocarnią parową, oraz różnymi narzędziami rolniczymi i gospodarczymi.

Straty wynoszą 2 tys. rb.

Stodoła ubezpieczona była na 920 rb.

We wsi Grodzisko gminy Wiskitno, powiatu łódzkiego od iskry z kominna wynikł pożar w zagrodzie włocławianina Andrzeja Druszcza. Spalił

się dom mieszkalny ubezpieczony na 340 r. oraz sukromesę za 100 rb.

(a) **Wieczór Kisielnickiego w Pabianicach.** W nadchodzącą niedzielę, t. j. dnia 26 b. m. w Domu ludowym w Pabianicach, odbędzie się wieczór znanego recytatora polskiego Maurycego Kisielnickiego.

Program wypełnią utwory: „Pan Balcer w Brazylji” (Powrót z Ameryki) i „Dwoonik” Sienkiewicza nadto różne drobne humorystyczne.

Początek wieczoru o godzinie 8.

SZTUKA.

(x) **Teatr popularny A. Mielewskiego** (Konstantynowska 16). Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś w czwartek odegrana będzie znakomita komedia w 4 aktach z angielskiego p. t. „Kobieta bez znaczenia”.

Jutro w piątek ukaże się arcywesoła komedia w 4 aktach ze śpiewami z czasów Księcia Józefa p. t. „Ulani”.

W sobotę po południu dla młodzieży po cenach najniższych „Bolesław Śmiały” w 3-ch częściach St. Wyspiańskiego wieczorem zaś o 8 m. 15 dana będzie głośna sztuka w 5 aktach a 8 odsłonach p. t. „Dwie sieroty” z repertuaru warszawskiego z nową wystawą — współdział całego towarzystwa artystycznego.

Sztuka ta grywana jest na wszystkich scenach a dzięki swej ciekawej treści, obfitującej w sceny efektowne pełne humoru i liryzmu, ściągają tłumy widzów żądnych wrażeń.

(x) „Lira”. Dla uczczenia dorocznej uroczystości św. Cecylii, patronki muzyki, w nadchodzącą niedzielę dnia 26 listopada r. b. Stowarzyszenie śpiewacze „Lira” urządza w kościele św. Krzyża nabożeństwo o godzinie pół do 10 rano, na którym chór „Liry” odśpiewają pieśń religijne.

Następnie o godzinie 4 wieczorem w lokalu Towarzystwa „Lira” odbędzie się wieczór wokalnodramatyczny, na którym wystąpią chór Towarzystwa, soliści i solista skrzypek p. Golański. Na zakończenie Koło dramatyczne Towarzystwa odegra „Antkowe wesele” Z. Przybylskiego. Po skończonym programie rozpoczną się tańce.

(x) Z „Harmonii”. Zaprojektowany na niedzielę po południu koncert Towarzystwa muzyczno-dramatycznego „Harmonia” zapowiada się bardzo interesująco.

Oprocz chórów „Harmonii” pod batutą ich kierowniczką pani Maryi Wilkoszewskiej tudzież solistów panny Wandy Karwowskiej i pana Wacława Taubwurela przyjmują udział Towarzystwo muzyczne im. Chopina, członek „Lutni” p. E. Kulisz, dyrektor teatru popularnego A. Mielewskiego i Koło dramatyczne „Harmonii”.

Bilety wcześniej nabywać można w księgarni Ciota (Przejazd nr. 14) a w dzień koncertu w kasie przy sali Domu ludowego robotników chrześcijańskich (Przejazd 34).

Początek koncertu o godzinie 3 po południu, koniec o godzinie 6 wieczorem.

W następną środę dnia 29 listopada r. b. w teatrze popularnym na przedstawieniu zakupionem przez „Harmonię” odegrana zostanie wytworna komedia Oskara Wilda p. t. „Kobieta bez znaczenia”.

Z WARSZAWY.

* Kasa emerytalna kolei Warsz.-wied.

Wśród pracowników kolei warsz.-wied. krążą różne pogłoski o skupie kolei i ewentualnych zmianach, jakie z tego powodu zająć mogą.

Między innymi rozpowszechniona jest pogłoska, że następujący z kolei pracownicy otrzymywali będą 5-cio a nawet 7-krotne wkłady, złożone w kasie emerytalnej. Wobec tego rozlegają się wśród pracowników kolei Warsz.-wied. głosy, aby zlikwidować kasę emerytalną w celu otrzymania owych 5-cio czy też 7-krotnych wkładów. W sprawie tej ma być nawet zwołane zebranie specjalne.

Z piśmiennictwa.

Ostatni numer dwutygodnika „Chemik polski”, wychodzącego w Warszawie, daje w wstępie artykuł H. Drozdowskiego, p. t. „Rośliny” uży-

tenże w farbiarstwie. Spotykamy tam wymienio-
nych około 40 roślin krajowych z podaniem
barwy, którą z nich można otrzymywać, a często
i sposobu otrzymywania.

W artykule „Materiały do historii chemii
w Polsce”, Janu Zawadzkiego czytamy dalszy
ciąg obszernego i bardzo zajmującego zycjorysu
d-ra Józefa Bohdana Rogójskiego (1818—1896).

Pomiędzy innymi wzmiankuje tam o fabryce
nawozów, założonej w Brussie, pod Łodzią, 1871 r.,
podług projektu i pod kierunkiem Rogójskiego.
Fabryka ta wyrabiała rocznie przeszło 3000
centnarów nawozu suchego i sproszkowanego.

Z dzielnic polskich.

KRAKÓW. W piątek odbędzie się wiec aka-
demicki w celu uczczenia pamięci podkanclerze-
go, Hugona Kollataja, z okazji nadchodzącej
setnej rocznicy jego zgonu.

— Rada artystyczna Krakowa powzięła myśl
ogłoszenia konkursu na fasadę nowego muzeum
narodowego na Wawelu; decyzję co do tego
projektu wyda sejm.

NIEPOŁOMICZE. Komitet kopca grunwaldz-
kiego w Niepołomicach zaznacza w ogłoszonej
w tych dniach odezwie, że dzięki licznym wy-
cieczkom w roku zeszłym i bieżącym kopiec
grunwaldzki osiągnął 6 metrów. Wykończenie
kopca oraz konserwacja wymagają funduszy,
którymi komitet nie rozporządza, zwraca się więc
do wszystkich, którzy nie mogli wziąć udziału
w sypaniu kopca, aby bodaj najdrobniejszymi
datkami przyczynili się do wykończenia tej pa-
miątki. Komitet postanowił utworzyć listę fun-
datorów, na którą będzie wpisane nazwisko każ-
dego, kto da najmniej 5 koron. Lista powyższa
będzie dołączona do książki pamiątkowej sypania
kopca.

Wojna turecko-włoska.

Pod Trypolisem

Z Trypolisu donoszą: turecy zajęli cmentarz
mahometański Seid Mender, odległy o pół godzi-
ny drogi od Trypolisu i górujący nad nim wyż-
szym położeniem Turcy zdobyli dwie kartaco-
wnice włoskie i bombardują nieustannie mury
forteczne z zamiarem zrobienia wylomu, przez
który wtargną zamierzają do miasta.

Blokada Dardanelów.

Wobec ponownych pogłosek o blokadzie cie-
śniny Dardanelskiej, rząd turecki wzmacnia wszel-
kimi siłami wejście do cieśniny, wysyłając tam
najsilniejsze swe działa pozycyjne i mając w po-
gotowiu liczne miny podwodne, które w momen-
cie stanowczym założone będą we wszystkich
punktach, przystępnych dla floty nieprzyjaciel-
skiej.

Trypolis, 22 listopada (P.) Artyleria wło-
ska w pobliżu Sidimesri dała kilka wystrzałów
w kierunku artylerii tureckiej i karawan, zna-
dujących się między oazami.

Około godziny 2 pancernik „Carlo-Alberto”,
stosując się do wskazówek latawca, rozpoczął
ogień w kierunku Amrussy. Turcy pośpiesznie
ustąpili w stronę Bensaid.

Wystrzały z pancernika zmusiły ich do usta-
wienia ku Buskafie.

Podczas ustąpienia turecy ulegali ostrzeliwa-
niu z pancernika, którego działa zamilkły dopie-
ro z nastąpieniem nocy.

Trypolis, 22 listopada (P.) Pięć aeroplanów
wleciało w celach wywiadowczych. Lotnicy rzu-
cali bomby do obozu tureckiego.

Trypolis, 22 listopada (P.) Sąd wojenny
skazał wczoraj na 20 lat więzienia Mohamed-Fet-
tum-beja, fanatyka, cieszącego się wielkim wpły-
wem, który w mowach i pismach podburzał ara-
bów do powstania przeciw Włochom.

Rewolucya w Chinach.

Pekin 22 listopada (Wl.) Miejscowe władze
rządowe uważają że zabójstwa cudzoziemców w
prowincyi Senszi dokonali rozbójnicy i odpowie-
dzialność nie może spadać na władze.

Tokio, 22 listopada (Wl.) W kołach kieru-
jących nie dowierzają zdolności Juanszikaja do
szybkiego zaprowadzenia spokoju w Chinach.

Upadek dynastyi uważany tu jest za wielce
prawdopodobny. Wzrastają argumenty o konie-
czności wmieszania się. Wielkie zainteresowanie
budzi zachowanie się Niemiec.

Pekin, 22 listopada (P.) Zatwierdzono nowe
przepisy raportów do tronu. Wszystkie sprawy
rozpatruje rada ministrów i według jej zapatry-
wania są one ostatecznie rozstrzygane lub przed-
stawiane do sankcyi władzy zwierzchniczej.

TELEGRAMY.

Petersburg, 22 listopada (P.) Sąd skazał re-
daktora „Nowoje Wremia” Michaiła Suworina na
grzywnę 10 rb., za wydrukowanie w grudniu ro-
ku 1910 telegramu z Białogrodu bez pozwolenia
cenzury dworskiej.

Moskwa, 22 listopada (P.) Izba sądowa ska-
zała Gorbunowa i Posadowa na rok twierdny za
wydanie książki Tolstoja „Krag czytania” i po-
zwolił na druk tego utworu z wyłączeniem nie-
których ustępów.

**Aleksandrowsk (gub. jekaterinost.), 22 listo-
pada (P.)** Na odstepie Kirilowka—Pologi, are-
sztanci napadli na konwój, zatrzymali pociąg i
zabrawszy ze sobą broń, zbiegli.

Saratów, 22 listopada (P.) Ogłoszono upa-
dłość samarskiej firmy młynarskiej „Dom han-
dlowy Boberman”. Pasywa dosięgają miliona ru-
bli.

Teheran, 22 listopada (P.) Samsam-us-sal-
tane zakomunikował medżlisowi, że Wusuk ud-
doule mianowany został ministrem spraw zagra-
nicznych, Muszir-ud-doule—oświaty, Moazed-us-
saltane—poczt i telegrafów z dodaniem obowiąz-
ku zarządzania pozostałymi ministerjami Izba
wysłuchała tego w milczeniu.

Serder-Aszad w liście do medżlisu zaprzecza
pogłosce, jakoby dążył do regencyi.

Port-Said, 22 listopada (P.) Król i królowa
angielscy wyjechali do Indyj.

Londyn, 22 listopada (P.) Agencja Reute-
ra donosi, że rząd perski za poradą Anglii zgo-
dził się na zaliczenie wszystkich żądań ultima-
tum rosyjskiego.

Rezt, 22 listopada (P.) Wczoraj w nocy
przybył do Euzeli pierwszy oddział rosyjski.
Dziś spodziewane jest przybycie dwóch batalio-
nów pułku sallańskiego.

Wiedeń, 22 listopada „Zeit” donosi, że
Tyrol południowy, a zatem pogranicze włoskie
otrzyma w r. 1912 znaczne powiększenie sił
zbrojnych we wszystkich tamtejszych garnizo-
nach.

Petersburg, 22 listopada (Wl.) Wczoraj
na posiedzeniu frakcyi kadetów uchwalono, aby
głosować za projektem rządowym skupu kolei
warszawsko-wiedeńskiej. Taka uchwała wywołała
niecierpliwie żdziwienie w kołach polskich.

Jak się dowiadują na posiedzeniu wczorajszym
przemawiał tylko Niekrasow, zalecając popiera-
nie projektu, nikt przeciwko temu nie wystąpił
i uchwała zapadła niemal jednogłośnie.

Zapytany dzisiaj o motywy owej uchwały
Rodiczew odpowiedział, że kadeci uważają skup
kolei za korzystny z punktu widzenia skarbu,
nie mogą więc liczyć się z możliwością obsadze-
nia posad na kolei przez rosyjan kosztem urzęd-
ników polaków.

Szanghaj, 23 listopada (P.) W Nankinie sy-
tuacja bez zmiany; wojska rządowe zburzyły ko-
lej żelazną na przestrzeni kilkunasto mil od Nan-
kinu. W Szanghaju spokojnie. W nocy ogra-
biono składy komorowe i zrabowano materiał bo-
jowy, własność firmy zagranicznej. Jest to już
drugi wypadek ograbienia tych składów.

Konstantynopol, 23 listopada (P.) Opubliko-
wano program partyi zjednoczenia złożonej z 60

posłów. Program oparty jest na harmonii wew-
nątrz i przymierzach na zewnątrz. Podobno do
partyi tej należy Kiamil-pasza.

KIJÓW, 23 listopada (Wl.) Rocznicą śmier-
ci Tolstoja wywołała pewne manifestacje na uni-
wersytecie kijowskim i politechnice. Na wykła-
dach nie wiele osób, młodzież w uniwersytecie
rozdawała na kartkach pieśń „Wieczna pamięć”
Ekscesów nie było. Wykładów słuchali tylko sty-
pendyści, którzy robili to z obawy nie stracenia
stypendyum.

W politechnice przebieg dnia odbył się nieco
burzliwiej. Zakład od rana był otoczony kosa-
kami. Około wszystkich drzwi, wiodących do pa-
wilonów, zajęli miejsce stójkowi i rewirowi, w
kurytarzach rozstawiona była policja.

Mimo to w kurytarzu na dolnym piętrze
umieszczono portret zmarłego pisarza, który jed-
nak z rozporządzenia dyrektora politechniki zo-
stał usunięty. Na wykładach sporo osób. W po-
łudnie rozpoczęto śpiewać pieśń; „Wieczna pa-
miąć”. Policja jednak rozproszyła studentów.
Wejście do politechniki zamknięto, a będących
na wykładach spisano nazwiska.

Studenci rozeszli się spokojnie.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 23 listopada (Wl.) Wczoraj wieczo-
rem odbyło się tutaj wielkie zgromadzenie pra-
cownic konfekcyi damskiej w Berlinie. Uchwa-
leno jednogłośnie rozpocząć dziś strajk generalny,
wybec niespełnienia postanowionych żądań ekono-
micznych przez pracodawców. Strajk obejmie około
50 tys. pracowników.

Londyn, 23 listopada (Wl.) Według zapew-
nień „Daily Express”, przywódcą konserwatyst-
tów na miejsce Landsdowne'a ma zostać lord Devou-
sir. Mówią także, że poważne szanse ma lord
Carzon.

Paryż, 23 listopada (Wl.) „New York He-
rald” donosi, że od wczoraj toczy się pod Try-
polisem zacięta walka pomiędzy forpocztami wło-
skimi a Turkami i arabami. W walce tej bierze
udział także sterowy balon włoski, z którego wło-
si rzucają pociski wybuchowe. Walka przybrała
tak zacięty charakter, że jest najkrwawszą z do-
tychczasowych. W Tangierze gromadzą się zna-
czne oddziały szeregów arabskich, które pośpie-
szą na pomoc Turkom pod Trypolis.

Londyn, 23-go listopada (Wl.) Korespondent
„Timesa” donosi, że źródła buntiańskie znajdują
się w dalszym ciągu w rękach Turków.

Konstantynopol, 23-go listopada (Wl.) Poseł
z Bengazi, Diliane, zebrał 50,000 ochotników i
znajduje się w drodze przez Egipt do Bengazi.

Wiedeń, 23 listopada (Wl.) Koła zbliżone do
następcy tronu informują poufale, że Austria po-
rozumiewa się z Rosją, w celu wzięcia czynnego
udziału w obecnej wojnie. Rosya odnosi się po-
dobno z sympatją do tego projektu. Zapewniają,
że następca tronu jest zdeklarowanym przeciwni-
kiem obecnej wojny, zagrażającej nieustannie roz-
szerzeniu się jej na tereny europejskie i dąży wszel-
kimi siłami do zmuszenia Włochów, aby zarze-
stały działań wojennych.

Londyn, 23 listopada (Wl.) „Daily News” do-
nosi, że w Czifu transportowiec amerykański wy-
sądził na ląd oddział marynarzy; jednocześnie wy-
sądzone zostały oddziały kozaków rosyjskich i
japońskich żołnierzy. Oddziały te mają polecone
obronę swoich konsulatów. Rewolucjonisci żada-
ją cofnięcia tych oddziałów, utrzymują bowiem,
że sami potrafią obronić życie i mające cudo-
ziemców.

GIEŁDA WARSZAWSKA. Sprawozdanie telegraficzne, 1 godzina.

	Zad.	Ofiar.	Transz.		Zad.	Ofiar.	Transz.		Zad.	Ofiar.	Transz.
Czeki na Berlin	46 27 1/2	—	—	4 1/2 % L. Ziemiańskie	89.25	88.25	88.80	5 % Piotrkowa	—	—	—
4 % Renta	93.00	92.00	—	4 % L. „	—	—	—	Akc. Lilpopy	—	—	—
5 % Poz. z 1905	103.50	104.50	—	5 % L. Warsz.	94.20	93.20	93.65	Putiłowsk	—	—	—
5 % Poz. z 1906	103.50	102.50	—	4 1/2 % L. Łódz. 7 s	89.50	88.50	—	„ Rudzki i Ska	—	—	—
Premjówka I	491	481	—	4 1/2 % „ 6 s	—	—	—	„ Starachowic	—	—	—
„ II	372	362	—					B. Hand Warsz.	—	—	—
Szalacheckie	329	319	—					„ Łódzk.	—	—	—

Bank Handlowy m. Warszawy (nowe akcje) 222

Z KROLESTWA.

Wakacyjny spadek. Sędzia pokoju II rewiru w Częstochowie wzywa spadkobierców po zmarłym księdzu Antonim Zamrodzkim, aby w przeciągu sześciu miesięcy zgłosili swe prawa do spadku, składającego się z sumy 221 rb. 85 kop. i 125,000 rb. w papierach.

Wybuch bomby. W Strzemieszycach przy wejściu do mieszkania p. Kwiatkowskiego, dyrektora fabryki superfosfatu, eksplodowała podrzucona bomba dynamitowa. Mieszkanie uszkodzone. Rannych niema.

Piotrkowska 192 dawniej (200)

Lecznica zębów

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron. Reperacje i przeróbki sztucznych zębów na oczekaniu. Ceny bardzo przystępne. 2597

Forman

Przeciwko katarowi nosa.

Są w sprzedaży bezwartościowe naśladownictwa. Każda puszcza prawdziwego „Forman”, winna nosić następującą firmę:

Drezdeńskie Chemiczne Laboratorium Lingnera w Dreźnie.

Puszcza 25 kop.

POLIKLINIKA Pasaż - Meyera 1.
chorób oczu Tel. No 28-39.
Godziny przyjęć od 10-12 i od 4-7 1/2, po poł. 2937

Dr. B. Bejt

Średnia № 5, powrócił.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczołciowe, i kosmetyka lekarska. Leczenie syphilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata 606 (interven) Leczenie elektrownością (elektrolizą) i masażem wibracyjnym. Godziny przyjęć od 8-1 i od 4-8 w. w niedziele i święta od 9-2 p.p. Dla Pań osobna poczekalnia. 3689

Teatr Wielki. — Dziś, w czwartek

Tajemnice Haremu.

Międzynarodowe Biuro Ogłoszeń

Wierzbowa 8 Przyjmuje ogłoszenia do wszystkich gazet i tygodników całego świata, redagując pomysłowe teksty pg. ameryk. systemu oraz posiada specjalny dział zagranicznych fachowych wydawnictw (fachblätter) najodpowiedniejszych do umieszczania ogłoszeń dla poszukujących agentur lub przedstawicielstw. 3635

PIEKARNIA

do sprzedania z powodu zmiany interesu o 2-ch piecach, dobrze prosperująca, w dobrym punkcie. Oferty w administr. Rozwoju pod „A. B. № 70”. 4524

DROBNE OGŁOSZENIA.

AAAAA Nauczycieli, nauczycielki, towarzyszek, wychowawczyń, ochroniarek, freblanki, boni, pielęgnarek, gospodyni na stałe demii placu przychodnie wszelkich narodowości. Kantor służby „Pomoc” służybę od najwykwintniejszej poleca Pierwszorzędne Biuro Nauczycielskie i Rekomendacyjne Feliksa Sekowskiej (dawniej W. Rosciszewskiej), Przejazd № 14. 9181-13pc-11

A. Meble wyprzedam tanio aby zaraz: Garnitur salonowy, tremo, kolumny, ekran, kredens, stół, krzesła, szafa, otomanę, łóżka z materacami, bielizniarkę z lustrem, umywalkę, biurko, gramofon, zegar, lampę, obrazy olejne, Piotrkowska 192, m. 5. 9807-2c-2

B. Byli nauczycielei gimnazjum przysposabia zbiorowo na świadectwa nauczycielskie, woj. skwa, na domowe arytmetyki, do gimnazjum. Nawrot 92-22 od godziny 6-ej. 9874-3p-1

D. Do składu aptecznego potrzebny zaraz praktykant, znający dobrze branżę, Średnia 57. 9870-1

D. Do wynajęcia zaraz lub od 1-go stycznia lokal na siasarski, stolarski lub na inne zakłady, Zakątna 78. Wiadomość na miejscu 9873-5-1

D. Do sprzedania filia piekarni zaraz, Nawrot 73. 9779-3-1

D. Jest do sprzedania oświadczenie wysockości 5 lokci. Nawrot 56, Nawrot 56, - 18, od 7 1/2, do 9-ej. 9519-2-1

J. Jest do sprzedania zakład fryzjerski. Wiadomość: Mikolajewska № 20. 9816-3-2

K. Kupię warsztat stolarski w dobrym stanie. Oferty proszę składać w administr. „Rozwoju” pod „Warsztat”. 9798-2-2

K. Krawcowa z krojem, z prowincji, poszukuje zycia w domach prywatnych, Zarzewska 79, mieszka 3. 9860-3-1

K. Kucharz poszukuje miejsca. Wiadomość: Ulca Grabowa 23. Dątkiewicz. 9821-2-2

K. Krolejczy do fartuchów potrzebna, Gubernatorska 19 sklep. 9750 6-4

M. Młoda, inteligentna panienka, obeznana z buchalterią, poszukuje zajęcia w biurze lub kantorze. Oferty składać w administracji „Rozwoju” pod „Inteligentna”. 9871-3-1

M. Meble z 5-ciu pokojów sprzedam częściowo za bezcen: Kredens ozdobny, stół, krzesła, otomanę, szafy, biurko, bibliotekę, łóżka, materace, bielizniarkę, umywalkę, dwa garnitury mebli, tremo, stopy, stoliki, ekran, biureczko damskie mahoniowe, stażerkę, różne drobniaki, obrazy, Piotrkowska 223, m. 2. 9776-6-3

M. Meble różne z 4 pokojów sprzedam za bezcen, byle zaraz. Nawrot 44, m. 3. 9678-10-7

M. Młody człowiek, ze znajomością trzech języków i ładnym charakterem pisma, obeznany dobrze z wszelkimi czynnościami biurowymi, poszukuje odpowiedniego zajęcia w godzinach wieczornych. Łaskawe oferty „Rozwoju” L. M. 25. 9741-5-4

M. Meble używane tanio do nabywania: Stół jadalny, dwanaście krzesel, kredens i tremo, Piotrkowska 114, m. 6, między 4-6 po południu, stróż wskaze. 9857-3-1

M. Meble okazyste do sprzedania tanio: Kredens, stół, krzesła, szafa, otomanę, bielizniarkę, łóżka z materacami, umywalkę, biurko z fotelem, zegar, lampę, gramofon, maszynę nożną, Zachodnia № 29, m. 7A. 9508-2c-2

O. Otomaną nową, zielonym pluszem krytą, do sprzedania. Widzewska 75, m. 10. 9833 2-2

P. Potrzebna zdolna pracownica do pralni, Południowa 30. 9851-3-1

P. Potrzebny starszy chłopiec do rozpoznania towarów, Piotrkowska 157, skład elektrotechniczny. 9850-2-1

P. Potrzebna zdolna pania i uczennica do pracowni Józefa, Nawrot 72, m. 16. 9862-3sp-1

P. Pokój duży, słoneczny, może być dla paru uczących się lub pracujących panienek z utrzymaniem lub bez, ul. Widzewska № 106A, m. 6. 9566-2s-1

P. Potrzebny inżynier samotny na wyjazd, drukarnia Stefana w Pabjanicach, ul. Zamkowa 12. 9861-2-1

P. Prasowaczki: koszularka, drobniakiarka potrzebne zaraz na stałą robotę. Cegielińska 61. 9806-3-2

P. Pensionat. Pokoje umeblowane z całodziennym utrzymaniem. Przyjmują stołowników. Spacerowa 30, m. 88. 9869-3-1

P. Potrzebne bardzo zdolne stażerki i podręczne. Wschodnia 59. 9830-3-2

P. Pokój z oddzielnym wejściem, dla inteligentnego mężczyzny do wynajęcia zaraz. Przejazd 16, m. 21. 9536-d

P. Potrzebny jest zdolny subjekt do sklepu żelaznego, pierwszeństwo mają kandydaci z prowincji, wymagalna znajomość języka niemieckiego, warunki od umowy, zgłaszać się Truskowski. Zduńska Wola. 9679-9-6

P. Pracownia sukien Bronisławy Wandy wykonywa powierzone sobie roboty gustownie i niedrogo. Widzewska 106. 9526-8-3

P. Potrzebna zdolna koszularka i chemiczarka do pralni, Zachodnia 44. 9771-3-3

P. Pokój umeblowany do wynajęcia, Orła 17. 9790-3-3

P. Papuga do sprzedania, Gubernatorska 40, m. 6. 9789-3-3

P. Potrzeba 2 tysięcy rubli na 1-y numer hipoteki. Wiadomość: Zawadzka 26. 9773-3-3

P. Pralnia do sprzedania, ul. Targowa 56. 9802-3-3

R. Rzeszki na ubrania męskie; zawsze na składzie palta, kropy, sukna i kastory uczeniowkie, sprzedaje po cenach fabrycznych, ul. Widzewska 130, m. 37. 9865-3-1

R. Rub 3000 do umieszczenia na 1-y numer hipoteki. Wiadomość: Juliusza Nr. 31, m. 22. 9742-35c-3

S. Studentka paryskiego uniwersytetu udziela francuskiego. Andrzejka 11, m. 12. 9785-3-2

S. Sklep kolonialny, dobrze prosperujący, zaraz do sprzedania, Chojny, Sokola № 4. 9868-3-1

S. Szlano do sprzedania w Kadzie Pabjanickiej. Wiadomość na miejscu u Widalskiego, na lewo od toru wysiężowego. 9849-1

S. Sprzedam szafę używaną, futro męskie, palta jesienne, garnitur marynarkowy, parawanik Cegielińska 61, pralnia. 9852-2-1

S. Sklep kolonialno-dystrybucyjny, z powodu choroby jest do sprzedania, ul. Piotrkowska 223. 9863-3-1

S. Sklep spożywczy zaraz do sprzedania. Wiadomość: Ul. Marysińska 14. 9353-3-1

S. Sklep kolonialny z powodu zmiany interesu do sprzedania zaraz, Grabowa 26, sklep. 9787-3-3

S. Sprzedam tanio szafę, umywalkę, stół, otomanę, stażerkę i inne drobniaki, Przejazd № 59, mieszka 5. 9843-2-2

T. Tanie tapicer przerabia meble, materace, odległość nie robi różnicy, zawiadomie kartą pocztową, Lipowa 32, Ruszkowski. 9818-2-1

U. Urządzenie sklepowe do sprzedania na miejscu lub na miasto, Nowo-Dworska 49. 9838 2-2

U. Uczeń cukierniczy z półtora letnią praktyką poszukuje kondycji na skromnych warunkach. Łaskawe oferty proszę składać w „Rozwoju” pod „K. M.”. 9826-2-2

W. W sobotę 18-go listopada zgubiony został portfel z złotymi skórkami ze srebrnym monogramem, wewnątrz papiery bezwartościowe. Uprasza się łaskawego znalazcę o odniesienie zguby za od powiedniem wynagrodzeniem pod adresem Andrzeja 3, m. 4, woźny Ignacy Warmiński. 9829-3-2

Z. Zęby sztuczne, stare, mogą być zniszczone, złote, platynowe kupuje, płace dobrze, tylko w tych dniach. Bałuty, Zawadzka 13-6. Dom Pikaly Farmański. 9872-3-1

Z. Zdolna krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych. Oferty „A. C.”. 9864-3-1

Z. Zaginął wyzół: młody, biały z brązowymi łatami, wabi się cesar Odprowadzić proszę Kutna nr. 32, I p. Nieprawy właściciel pociągnięty zostanie do odpowiedzialności sądowej. 9859-1

Zagubione dokumenty.

E. Ewa Kleczyńska zagubiła paszport wydany z gminy Szadków, pow. sieradzkiego. 9794 3-3

E. Edmund Sętkiewicz zagubił paszport wydany z Kłodawy. 9780-3-3

F. Franciszek Brzezinski zagubił paszport i bilet wojskowy wydany w Warszawie. 9814-3-2

F. Franciszek Naminski zagubił paszport wydany z gm. Czerniewice, pow. rawskiego 9824-3-2

F. Franciszek Kowalski zagubił paszport wydany z gminy Wojsławice. 9795-3-3

F. Faustyn Zalewski zagubił książeczkę legitymacyjną wydaną z Włocławka, gub. warszawskiej. 9858-3-1

F. Frajzula Biusziok zagubiła paszport wydany z gminy Wierzbik, pow. łódzkiego, gub. radomskiej. 9738-3-3

J. Józefa Marcinkowska zagubiła paszport wydany z gminy Zapolice, pow. łaskiego, gub. piotrkowskiej. 9827-3-1

K. Karol Mertyn zagubił paszport wydany z Kutna, gub. warszawskiej. 9810-3-2

M. Maryanna Drozdowska zagubiła paszport wydany z kutnowskiego magistratu, gub. warszawskiej. 9831-3-2

P. Paulina Jacko zagubiła paszport wydany z gminy Wierzbik, pow. ostrowskiego, gub. łomżyńskiej. 9825-3-2

R. Roman Polewka zagubił rosyjski wid wydany przez polemajstra m. Łodzi. 9775-3-3

S. Stanisław Dzionek zagubił paszport wydany z gminy Kapina, pow. łowickiego. 9777-3-3

W. Wojciech Dzikowski zagubił paszport wydany z gminy Błonie, gub. warszawskiej. 9782-3-3

W. Władysław Kroszyński zagubił paszport wydany z gminy Łęka, gub. piotrkowskiej. 9856-3-1

Z. Zaginął paszport na imię Heleny Swat wydany przez wójta gm. Przysucha. 9867-3-1

Z. Zaginął paszport wydany z gm. Dmosin, gub. piotrkowskiej, na imię Aleksandra Włodarczyka. 9854-3-1

Z. Zaginął paszport wydany z gminy Tuszyca, na imię Antoniego Pianowskiego. 9855-3-1

Z. Zaginął paszport na imię Władysława Paweła, wydany z gm. Strzałów, pow. tureckiego, gub. kaliskiej. 9707-3-2

Z. Zaginęła karta od paszportu na imię Maryana Słozak, wydana z fabryki Kestenberga 9840-3-2

Z. Zaginął paszport wydany z gm. Czarnocin, gub. piotrkowskiej, pow. łódzkiego, na imię Katarzyny Tyfel. 9841-3-2

Z. Zaginął paszport wydany z gminy Wiskitau, pow. łódzkiego, na imię Walentego Sykuła. 9813-3-1

Z. Zaginął paszport wydany z gminy Skotniki, pow. końskię, gub. radomskiej, na imię Henryka Wroniszewskiego. 9761-3-3

Z. Zaginęły weksle in blanco na 50 r. wystawione 7/7 1910 r. przez S. Gebła, na 100 r. in blanco, podpisane przez K. Piotrowską i K. Piotrowskiego, weksle nieważne, zastrzeżenie przed nabywaniem. 9797-3-3

Z. Zaginął paszport, wydany z gm. Dobra, gub. piotrkowskiej, na imię Józefa Nawrockiego. 9592-2-2

Z. Zaginął paszport na imię Antoniny Kaźmierskiej, wydany z gminy Woił-Swiniecki, pow. tureckiego, gub. kaliskiej. 9761-1-3

Przyjmuje nadrabianie poczołs.

MIKOŁAJEWSKA 59 m. 29 2-gie piętro.

TOW. AKC. Zyrardów

Piotrkowska 87
Telefon 24-26

WIELKI WYBÓR
w wyrobach **PLUSZOWYCH.**

Zarzutki na kozetki	Palta dzieciinne
Kołdry do spania	Kaptarki dzieciinne
Pledy podróżne	Mafki dzieciinne
Materye pluszowe na arszyny	
PUCHOWE kołdry do spania (czyste wełniane)	
Czysto wełniane materye pachowe	w kolorach na matyny, szlafroki i t. d!

CYRK Devigne

W czwartek dnia 23 listopada 1911 r.

3759

Wspaniałe przedstawienie. Pierwszorządny program!

Z udziałem całego personelu trupy **KORPS-DE-BALET** i nowych debiutantów.

Ostatnie występy znakomitych „królów powietrza”
Zawojowanie powietrza. **Wortley-Troupe** 5 damy i 3 mężczyzn.
Wzlot pod kopułą cyrka.
Wyprowadzenie grupy wspaniałe tresowanych koni przez dyrektora cyrka p. A. Devigne.

Ostatnie debiuty **Sisters Kinet** ekwilibrystki.
W aktów obszerne programu wejście hamorystyczny balet

Raj błaznów

wykonane przez wszystkich członków **Corps de Baleta** pod kierunkiem baletmistrza p. Antonio.

ANONS: Wkrótce wystawiona będzie wielka pantomina: „**Niewinna ofiara czyli krwawy dramat**”. W niedzielę 26 listopada 2 przedstawienia popołudniowe i wieczorne. Szczegóły w progr.

Odnaczona **ZŁOTYM MEDALEM** na WYSTAWIE w ROSTOWIE.

Warszawska szkoła kroju i szycia Apolonii Kopydłowskiej

dyplomowanej uczenicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni, szkół. Nauka grantowna i prędką, prowadzona dwoma systemami; uczenice nabierają wprawy i gustu przy pracowni sukien. Nauka mierzenia, pasowania i modelowania. Kurs wieczorowy po cenach niższych; w kompletach połowa ceny. Nauka kroju teoretyczna 10 rubli. Zapis uczenie w każdym czasie. **Po skończonym kursie uczenice otrzymują posady.** Sprzedaż form papierowych, żarna i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostyamy do krajania i pasowania.

Łódź, Piotrkowska № 115. Filja: Bałuty, Zgierska № 54.

Skład

Maszyn rolniczych

oraz **mechaniczny warsztat** wyrobów takowych w pełnym biegu z wyrobioną klientelą przy dogodnych warunkach do odstąpienia. Średnia 175,—właściciel domu. 4514

1000 Bluzek

- szlak najmodniejszych
Bluzki zimowe	1.10
Bluzki jedwabne	4.50
Matinki	1.85
Halki	1.40
Halki jedwabne	5.—
Bluzki aksamitne	3.50
Szlafroki	4.25

Nadzwyczaj tanio!

Sukieneczki dla dziewcz. 3.90

Schmechel i Rosner

Piotrkowska 100. 3737

Zagubiono

Świadcstwo zaliczeniowe za № 84236 na sumę 203 rb. z przesyłki Łódź — Fabr. — Kamyszyna № 49143, wydane mi przez ekspedycję towarową drogi żelaznej Fabr. Łódzkiej w dniu 6/IX 1911 r., które należy uważać za nieważne. S. Frank. 4498

Zaginął weksel

in blanco na 100 rub. (sto) wystawiony przez Józefa Pięte, na zlecenie Józefa Górnickiego, zastrzega się przed nabyciem gdyż weksel jest nieważny. 4516

w Zgierzu

trafankowo świeże zimowe materiały na palta, garnitury i spodnie z pierwszej Zgierskiej sukiennej manfaktury bez domieszki bawełny po nadzwyczaj tanich cenach. Również partya towarów zwróconego obstalunku bardzo tanio z 30 proc. niżej ceny kosztu są do sprzedania w składzie **Wilhelma Fridel, Nowy Rynek № 14.** 4508

19-sto letni młodzieniec władający językami: polskim, rosyjskim i niemieckim, posiadający ładny charakter pisma, oraz zna rysunki poszukuje posady w biurze lub też zakładzie rysunkowym. Oferty pod rysownik, przyjmuje adm. „Rozwoja”. 4502

Ceter

irlandzki, brązowy 10-miesięczny wabi się „Ralf” zaginął dnia 20 listopada wieczorem. Znalazcę gprasza się o odprowadzenie za dobrą nagrodą. Konstantynowska 54, pułkownik Bajer. 4504

Reumatyzm można wyleczyć. BEZPŁATNIE!

Jeśli cierpicie na reumatyzm, podagrę, lambago, scyatykę czyli „ishias” i doktorzy pomóż Wam nie mogą, napiszcie pocztówkę na imię M. E. Traysera w Londynie i otrzymacie **ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE** próbną dozę leczniczego środka, dzięki któremu on sam został wyleczony, jak również setki innych osób, między którymi byli chorzy przeszło 30 lat cierpiący na tę chorobę. Środek ów używać można bez przerwy w swych zwykłych zajęciach. Proszę pisać pod adresem: M. E. Trayser, № 124, Bangor House, Shoe Lane, London, England.

UWAGA: Jeżeli potem WP. żądać będzie jeszcze tego środka, to takowy dostać można na miejscu w aptece. 2159

Dla robotników wielkie ustępstwo!!!

„Skóra angielska” na męskie i dziecięce ubrania jest niedoścignioną. Ostrzegamy, że „Lwia Skóra”, jest lichem podrobieniem. Łokieć 40 kop. Piotrkowska 128, m. 13. 4424

Polka, z dobrej rodziny,

władająca doskonale niemieckim poszukuje miejsca za wychowawczynią do dzieci albo do gospodarstwa, może być na wyjazd. Oferty w „Rozwoju” pod literami „A. K”. 4412

SUBIEKT

branży kolonialno-winnej, władający miejscowymi językami potrzebny zaraz do handlu win w Zgierzu, W. J. Urbanowskiego. 4426

FABRYKA

wód mineralnych i sodowej

kompletnie urządzona i wprowadzona do wydzierżawienia od 1-go grudnia 1911 roku. Oferty w redakcji „Rozwoja” pod l. 99.

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od-g. 11-1 i 4-74 w. 76

ZĘBY sztuczne 50 kop. Plomby 35 k. Wyrwanie zębów 15 kop. Wymywanie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacja na poczekaniu. Lecznica zębów, ul. Główna № 55. 4244

Boł głowy i migrenę

natychmiast usuwa
„MIGRENO-NERVOSIN”
Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek.
Są już falsyfikaty.
Więcej żądać w aptekach i skl. apt. proszków wyrabianych TYLKO W PŁOCKU i z podpisem wyślij A. Gąseckiego na każdy.
Proszek 10 kop. 2553

Dr. Jan Cadorski

Akuszerya,

choroby chirurg. i kobiece
przyjmuje do 10 r. 4-6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2871

Dr. med. Goldfarb

powrócił.

Choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje od godz. 9-12 rano. i od 6-8 wiecz.—Dla pań od 5-6
W niedziele tylko od 9-12.
Zawadzka № 18. 3617

Dr. A. GROGLIK

Zachodnia 63 przy ul. Zielonej
Choroby skóry
weneryczne i dróg moczowych
Przyjmuje 8^{1/2}—11^{1/2}, r. i 6-8 w.
panie 5-6 wiecz.
W niedziele i święta od godz. 9
do 12 rano. 2474-r

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE,
SKÓRY, DRÓG MOCZOWYCH
Benedykta № 9.
(9-12 r. i 4^{1/2}—7^{1/2}, w.) 1483

Dr. Sołowiejczyk

choroby dzieci i wewnętrzne
Specjal. cierpienia piersiowe.
Powrócił. 2665
Andrzeja 4, telefon 18-47.
godz. przyjęć: 9-10 r. i 5-6 pp.

Dr. I. Silberstrom

przeprowadził się na ul. Zawadzka № 12 Choroby skóry, weneryczne i dróg moczowych
Przyjmuje od 11^{1/2}—2^{1/2}, p. p. i od 5^{1/2}—8^{1/2} w.
Panie: 4^{1/2}—5^{1/2}, po poł. W niedz. do 3-jej po poł. 712r

ZAGUBIONO ŚWIADCSTWO

zaliczeniowe № 80134 na 27 rub 20 kop. z przesyłki Łódź-Fabr. Będzin № 41951, aprasza się o zwrot firmie K. Anstadt, al. Średnia № 34. 4522

PIES

brązowy połowy z obciętym ogonem, wabi się „Pasza” zginął.
Znalazca zechce odprowadzić za dobrem wynagrodzeniem na al. Długa Nr. 47. 3761

Inteligentny młody człowiek szuka pokoju w śródmieściu przy inteligentnej rodzinie, z wygodami, elektrycznym oświetleniem, możliwie z telefonem w mieszkaniu. Oferty proszę złożyć w administr. „Rozwoja” pod lit. „W. K. 42”. 4562

Do pieców pokojowych
brykiety
niezrównane!

Pałają się wolno, tną się długo i trzymają ciepło jak żaden inny węgiel

Skład węgla i drzewa p. f. **„DRZEWO”**

Przejazd 21 i 80a. — Tel. 17-09 i 28-60.

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłolecznicy

D-rów L. Falka, Z. Golca i St. Jelnickiego,
Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — plac za poradę 60 kop.

Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—12 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12 1/2 do 1 1/2 po południu.

Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie pani Dr. Zand Tannenbaumowa w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5 1/2 — 6 1/2 po południu. 1738r

CENTRALNA KLINIKA
chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

Wyższa szkoła kroju i szycia

„JÓZEFINY”

Nagrodzone na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem, w Belgii — srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 23.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego angielskiego. Granitowa nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie ocenianie nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu ocenienie otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Na miejscu duży wybór manekinów. Przyjmuje się obstalanki podług zdjętej miary. Zamiejscowym wysyła się za zaliczeniem pocztowym. 2456r

ODCISKI

brodawki, zgrubiałą skórę usuwa najskuteczniej znane i nagrodzone Wielkim Złotym Medalem w Paryżu

ARAGO

ST. GÓRSKIEGO w Warszawie, Leszno № 12. Cena 35 i 60 kop. Żądać wszędzie. Wystrzegać się naśladownictwa. Zwracać uwagę na markę Gładystor. 2613

Ostrzeżenie.

Znane jako najlepsze i najpraktyczniejsze patentowane gumki do obcasów

„DERMATINE”

cieszące się ogólnym uznaniem, skłoniły konkurencję do wypuszczenia na rynek szarych gamek również z mosiężnymi gwiazdkami, ładząco podobnych do dermatynowych.

Ostrzegając kapających przed tem nieudolnym naśladownictwem, uprasza się bacznie zwracać uwagę, na znajdujący się na każdej gamece

№ 20100/3659 i napis

„DERMATINE”

uwaga! Dermatine № 20100/3659

uwaga! Dermatine № 20100/3659

„The Bio-Express”

Zielona 2.

Z powodu niebywałego powodzenia jakim się cieszy farsa warszawskiego teatru „Nowości” pod tyt. „Skandal małżeński przy ulicy Marszałkowskiej”, obraz ten zostaje przez cały tydzień bieżący. 3743

SPECYALISTA

chorób skórnych, wenerycznych i niemocy płciowej

Dr. LEWKOWICZ

POWRÓCIŁ.

Przy syphilisie zastosowanie preparatu „608”.

ZACHODNIA № 33.

od 9—1 i 6—8, dla Pań od 5—6, w Niedziele 9—3. 2897

Dr. med. LEYBERG

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich. Ch. skóry, wenerycznej i moczopłciowej. Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8. Dla pań 5—6, poczekalnia oddzielna. W niedziele tylko do obiadu. Krótka 5, telef. 26-50. 2113

Dr. ROSENBLATT

Choroby uszu, nosa i gardła.

PIOTRKOWSKA Nr. 35.

Telefon 19-84.

Przyjmuje od 10—11 i od 5—7; w niedziele od 10—11. 2857

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE. WŁOSÓW. (kosmetyka), WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE. PŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE. LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606. Ul. Południowa № 2.

Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—9 w nocy od 6—8 po pol. 1420—r

Dr. Rejt

Srednia 5, powrócił.

Sp.: Choroby skórne, weneryczne, włosów, kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilisu Salvarsanem EHRlich-HATA 606 (interwen). Leczenie elektrycznością (elektrolizem) i masażem wibracyjnym. Dla pań osobna poczekalnia. Godz. przyjęć: od 8—1 rano i od 4—9 w. W niedziele i święta od 9—2 p.p. 3589

Dr. I. Lipszyc

choroby dzieci.

1897 mieszka obecnie Piotrkowska 108, tel. 15-91 przyjm. do 10 r. i od 4—5 p. p.

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. Tel. 170.

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Godziny przyjęć: panowie od g. 9—11 r. 15—8 po pol., panie 4—5 po pol.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

ZĘBY

sztuczne od 75 k. Plomby od 50 k. na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek.-dent. S. LIPOWSKI, Piotrkowska 92. 381r

Dr. med. Michał Kantor

choroby chirurgiczne

ul. Południowa 5. Tel. nr. 1827

Przyjmuje od 8 — 10 rano i od 3 — 6 po pol. 4280

Dr. Fr. Łukasiewicz

Stare-Zarzewska № 36, róg Sosnowa.

Choroby żołądka i kiszki, wewnętrzne i dziecięce.

Przyjmuje do g. 11 rano i od 3—ej do 6—ej po pol. 2209r

Dr. H. Rueger

Nawrot № 1.

Choroby wewnętrzne.

Przyjm. 4—6 p. pol. 3028

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe
Dr. Stanisł. Piokarski

PIOTRKOWSKA № 115

Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—6 wiecz. kobiety od 4—6. 1331—r

Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ

(starszy) Telefon 17-14

Piotrkowska 103

Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjm. od 9 1/2—11 r. od 6—8 pp. 1426r

Dr. med. W. Kotzin

Ulica PIOTRKOWSKA 71.

Choroby serca i płuc,

przyjmuje od godz. 10—11 rano i od 4—6 pp. 2763r

№ telefonu 21.19.

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne

Nawrot 2.

przyjmuje od 8—10 1/2, i od 6—8. Po pol., panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 376r

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i weneryczne.

Ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.

Godz. przyjęć: od g. 9—12 i od 4 1/2 — 7 1/2 wiecz., w niedziele i święta od 9 do 12 1/2.

№ telefonu 20-60. 1877

Specjalista chorób włosów, skórnych (płagi i przyszczyki na twarzy) i wenerycznych (syphilis)

Dr. S. SZMITKIND

SREDNIA № 2.

Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetycznym.

Przyjmuje od 8 do 2-ej po pol. i od 4 do 9 wiecz. 4698

Dr. Maksymilian Papierny

AKUSZER I SPECYALISTA

CHOROBY KOBIECYCH.

ulica Południowa № 23,

Telefon 16-95.

Przyjmuje do 11 rano i od 4 1/2 do 6 1/2 po pol. 333r

Dr. H. Litmanowicz

Krótką 12. 3877

CHOROBY DRÓG MOCZOWYCH (cewki, pęcherza i nerek).

Oświetlenie organów moczowych.

Godz. przyjęć: od 8—10 i 4—7.

Dr. H. Sadkowski

Piotrkowska 120

Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).

Codziennie od 8—10 rano i od 5 do 7 po pol. Telefon 23-10. 2528

Dr. A. S. Tenenbaum

Chor. wewnętrzne i dzieci.

(Choroby żołądka i kiszki).

Wschodnia № 49.

przyjm. od 8—9 r. 15—7 p. p. 363r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.

Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.

LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606.

Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w. dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r